బాల వ్యాకరణం

సంధి పరిచ్ఛేదం

ద్రుతం - మగాగమం

ఉపన్యాసకుడు

డా.రామక పాండురంగ శర్మ

ద్రుత సంధులు

1. ద్రుతం + పరుషాలు > సరళ, బిందు, సంశ్లేష, స్వత్వ
2. ద్రుతం + సరళాలు, స్థిరములు > లోపసంశ్లేషలు
3. ద్రుతం + వర్గ యుక్కులు, సరళాలు > పూర్ణ బిందువు
4. అవసానమందు > లోపం
5. ద్రుతం పై న కారం
6. ఖండ బిందు, లోపముల, సంశ్లేషల నిరాకరణ
7. ద్రుత లోపం
8. నుగాగమం

ముగాగమం

25. సమాసంబుల నుదంతంబు లగు స్త్రీసమంబులకుం, బుంపులకుం, బరుషసరళంబులు పరంబు లగునపుడు ముగాగమం బగు.

మధ్యాగమం

1) ఇచటం బరుషంబులు పరంబు లగునప్పుడు

ద్రుతంబునకు బిందు సంశ్లేషంబులచే మూఁడు రూపంబులు.

2) సరళంబులు పరంబు లగునప్పుడు లోప

సంశ్లేషపూర్ణబిందువుల చేత మూఁడు రూపములు.

- విధానసామర్థ్యము వలన దీనికి లోపము లేదు.
- వక్ష్యమాణవిధిచే స్వత్వము లేదు.

సరళాదేశ సంధి

చిగురు+కయిదువు=(చిగురును+గయిదువు) చిగురుంగయిదువు, చిగురుఁగయిదువు, చిగురున్గయిదువు

తళుకు+గజ్జెలు = తళుకుంగజ్జెలు, తళుకుగజ్జెలు, తళుకున్గజ్జెలు

సింగపు+కొదమ = సింగపుంగొదమ. సింగపుఁగొదమ, సింగపున్గొదమ

ఉన్నతంపు+గొడుగు=ఉన్నతంపుంగొడుగు, ఉన్నతంపు గొడుగు, ఉన్నతంపున్గొడుగు

నుగాగమం

నలుగడాదుల నీయాగమంబులే దండ్రు.

ఈయాగమం బొకానొకచోట స్థిరంబు పరం బగుచోఁ గానంబడియెడి.

గఱువపున్మరువు.

ముగాగమం

౨౬. సమాసంబులందు ద్రుతంబునకు స్వత్వంబు లేదు.

మధ్యాగమం

27. తలంబ్రాలు మొదలగు సమాసంబుల ద్రుతమునకు లోపము లేదు.

తలఁబ్రాలు, ఒడిబ్రాఁలు, సేసబ్రాఁలు, ఊరఁబంది, ఊరఁబిచ్చిక, తోడఁబుట్టువు, ఒల్లఁబాటు, ఒడఁబాటు ఇత్యాదులు.

ధన్యవాదాలతో ....

డా. రామక పాండురంగ శర్మ

http://academy.teluguthesis.com/

సమర్పణ